

NOACK vlees- en conservenfabriek

Een bijzondere redding van een 100 Jaar oude latei: E NOACK HOFLEVERANCIER.

In 1916 werd aan de Soesterstraatweg (later Soesterweg) in opdracht van H.S.N. Menko uit Amsterdam een vleesch-conserven-fabriek gebouwd. Het ontwerp was in 1915 gemaakt door de Amersfoortse architect H.A. Pothoven (1883-1970). Achter dit langgerekte gebouw bevonden zich een maalderij, worsterij, rookerij en een darmenmagazijn.

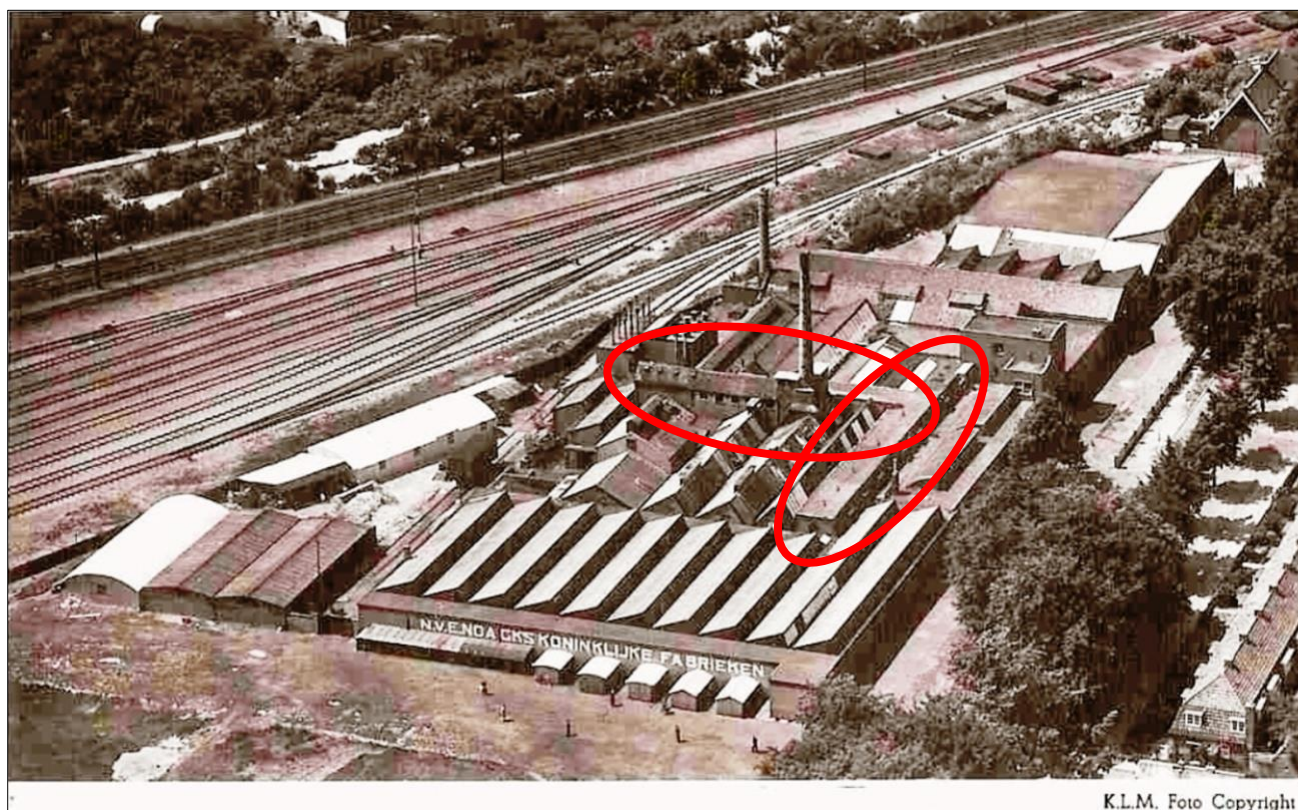
In 1917 werd naar ontwerp van de Enschedese architect Arend G. Beltman (1869-1934) een uitbreiding van het machinepark gerealiseerd, zichtbaar door de gemetselde schoorsteen die hoog boven het dak uitsteekt.

Rond 1920 werd het bedrijf overgenomen door NOACK's Koninklijke Fijne Vleeschwaren- en Conservenfabrieken en werd besloten om boven de hoofdingang het opschrift: E NOACK HOFLEVERANCIER aan te laten brengen.

afb 1: Op bovenstaande foto uit omstreeks 1920 is de latei met het geschilderde opschrift: E. NOACK HOFLEVERANCIER goed te zien. Dit is de foto die op de ramen in het entreegebouw is aangebracht.

Op de overzichtsfoto van het fabriekscomplex eind jaren vijftig is te zien dat de oorspronkelijke gebouwen uit 1916 volledig zijn opgeslokt door de vele aanbouwen. Zie hiervoor de in **ROOD**-omcirkelde gebouwen uit 1916/1917 op afbeelding 2.

afb. 2: Noacks' Koninklijke Fabrieken in de jaren vijftig, met de in rood omcirkelde gebouwen uit 1916

In de jaren zestig werd de fabriek overgenomen door de firma Zwanenburg. In 1980 kocht firma de Slegte de fabrieksgebouwen om er een boekenmagazijn in te vestigen. In 2005 verhuisde de Slegte haar centraal magazijn naar Almere en kwam het complex leeg te staan. Een kunstenaarscollectief nam zijn intrek in een deel van het verlaten gebouwencomplex. Vanwege de erbarmelijke staat van de gebouwen moesten ook zij het veld ruimen en werden de sloopplannen definitief.

Na de grote brand van 4 november 2017 werd het lot van de Noack-fabriek bezegeld. Sloop! Plannen voor nieuwbouw op het Noack-terrein lagen inmiddels klaar.

Door de sloop in januari/februari 2018 kwam het oude gebouw met de latei tevoorschijn (zie afb.3 & 4)

afb. 3: foto genomen vanaf de Soesterweg tijdens de sloopwerkzaamheden - 30 januari 2018

afb. 4: detail – zicht op de latei met opschrift: E NOACK HOFLEVERANCIER

afb. 5: detailfoto met bouwkundige elementen van de eerste fabriek uit 1916

Een detailfoto geeft bouwkundige elementen van de eerste fabriek prijs, wanneer de foto uit 1922 er ter vergelijking bijgenomen wordt.

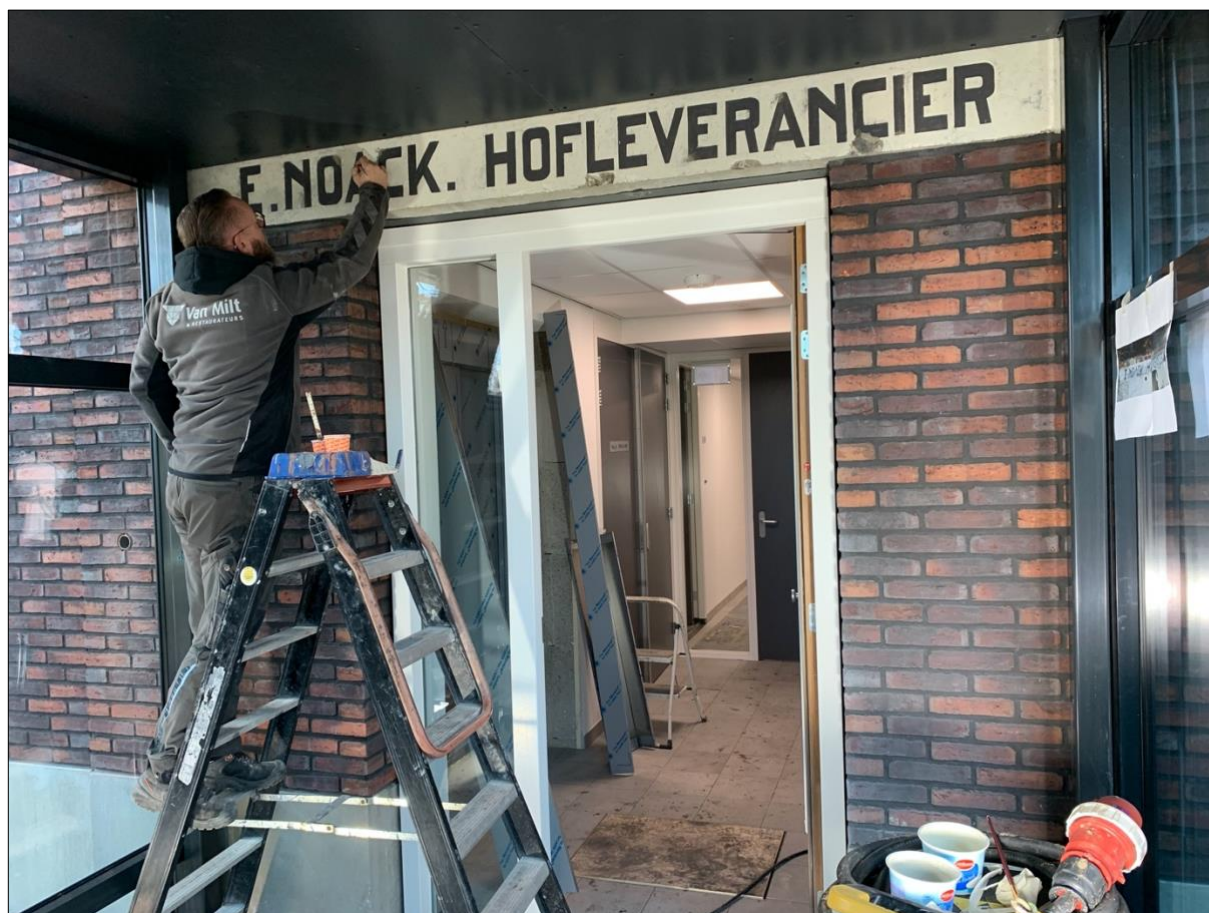
Allereerst de latei met het opschrift: E NOACK HOFLEVERANCIER.

Links van de latei met opschrift is een kaal muurvlak, zonder stuc, zichtbaar. Dit is de gemetselde buitenmuur met gesneden voeg van het eerste gebouw. Daarnaast is het dichtgemetselde raam met ontlastingsboog, links van de hoofdingang, zichtbaar. Het meest bijzondere detail is de tandlijst, uitgevoerd in bloktand, die over de volle lengte van het gebouw onder de dakgoot was aangebracht en aan de bovenkant van de foto duidelijk te zien is.

afb. 6: foto eerste fabrieksgebouw ca. 1922 - detail

Kortom, bijzonder dat de latei met opschrift van de slopershamer is gered en inmiddels een nieuwe bestemming heeft gevonden in het nieuwgebouwde appartementencomplex op het voormalig NOACK-terrein aan de Soesterweg (zie afb. 7). Ook de historische foto van het eerste fabrieksgebouw uit 1922 is in de entree van het appartementencomplex aangebracht.

afb. 7: De latei in restauratie in het nieuw gebouwde appartementencomplex – 4 februari 2022 – foto: Sjoerd Hekking

Afb.9: De historische foto uit 1922 wordt op de ramen van de entree aangebracht – 4 februari 2022 – foto: Fred Oosterhuis

Op vrijdag 4 februari 2022 volgde dan eindelijk de onthulling en overdracht van de latei en historische foto (1922). Alles bij elkaar heeft het traject van redding (2018) tot herbestemming (2022) ruim 4 jaar in beslag genomen.

Aanwezig bij de onthulling waren Els van Veggel, Rick Kraan, Fred Oosterhuis en Sjoerd Hekking, allen bestuursleden van SIESTA en Marko Nijland, vertegenwoordiger van Goossen Te Pas Bouw uit Almelo, die de nieuwbouw van het Noack-complex aan de Soesterweg heeft gerealiseerd.

Dankzij de goede samenwerking tussen de ontwikkelaar en SIESTA is dit project Noack tot een goed einde gebracht.

Afbeelding 10: Het appartementencomplex Soesterweg 568, met links het glazen entreegebouw waarin zich de latei en de historische foto bevinden – foto: Fred Oosterhuis

Amersfoort, 4 februari, 2022

SIESTA, Sjoerd Hekking

Bronnen:

<https://www.peterhurkmansbouw.nl/www.peterhurkmansbouw.nl/pages/muizentand.html>
<https://www.archiefzeeland.nl/bronnen/foto-s/detail/39dd4694-dc46-11df-a9e7-7590f0316edd>
https://www.industrieel-erfgoed.nl/sites/default/files/bijlagen/bestanden/industria_2005_nr_5.pdf
<https://www.soesterkwartier.info/noack-gebouw-van-vleeswaren-naar-kunst-en-cultuur/>